

BITI MOBILAN

Kraj školske godine je na vidiku. Sezona godišnjih odmora je na pragu. Cijene prijenosnih računala nikada povoljnije. Tema ovoga broja se sama nametnula. Biti mobilan. Kako odabratи prijenosno računalo.

Mnogi roditelji će svome djetetu kao nagradu za kraj školske godine darovati računalo. To u svakom slučaju neće biti bačen novac. Bez računala se danas ne može, a njihovo bolje poznavanje i korištenje, otvaraju širom vrata, mladim i sposobnim. Pa zašto onda ne uzeti i prijenosno računalo, pogotovo, ako se planira studirati. Ako se ide na studij ili školu u drugo mjesto, onda prijenosno računalo je potreba.

Ako ste poslovni čovjek ili žena, bilo u sopstvenoj ili tuđoj firmi, od Vas se zahtjeva da u svakom trenutku imate svoje podatke pri ruci i da ste dostupni čak i 24 sata. Ipak ne trebate biti rob posla. Sa prijenosnim računalom, možete raditi i od kuće i sa godišnjeg odmora. Na taj način godišnji odmor može duže trajati, a da posao ne trpi.

Niti cijene notebooka nisu više tako visoke u odnosu na stolna računala, pa je i to dodatni motiv kod kupovine. LCD tanki ekran se već standardno uzima i kod stolnih računala. Poredeći cijenu takve konfiguracije i jednog notebooka istih karakteristika, razlika u cijeni nije više tako velika.

Najpoznatiji brandovi su Hewlett-Packard, IBM, Dell, Toshiba, Sony, Nec, Siemens Fujitsu, Acer, Gericom, Asus, LG. Mnogo je još i drugih manje poznatih. Većina prijenosnika dolazi sklopljena direktno iz tvornica. Neki proizvođači nude mogućnost prodaje bez hard diska, procesora i memorije. Na taj način Vi birate veličinu diska, memorije i snagu procesora. To daje veću slobodu korisniku kod kupovine, ali i umanjuje pouzdanost takvih konfiguracija. Naime sve ovisi gdje ste ih kupili. Ako su složeni i podešeni kako treba i prošli sve testove, biti će sve OK. Ako ste to sami uradili ili kupili u firmi koja se tim baš i ne bavi, očekujte probleme. Tu se javlja i problem servisa i jamstva. Kod poznatih brandova, jamstvo je riješeno mrežom servisa unutar cijele Hrvatske, a kod najvećih imate i međunarodno jamstvo. Znači ako ste na putu u inozemstvu, možete otici u ovlašteni servis i rješiti kvar. Naravno vodite računa, da softverske greške svi naplaćuju, a kako je vani sastnica i petorostruko skuplja, možda je ipak bolje da se strpite i odnesete ga kod kuće. Ipak statistike govore da se prijenosnici mnogo manje kvare od stolnih računala.

Što mi treba?

Svi ovi proizvođači nude po nekoliko raznih linija za svačiji džep i zahtjeve. Mada je dosta teško pomiriti mnoge želje i zahtjeve, pokušat ću ipak napraviti nekoliko tipičnih slučajeva. Ako se netko prepozna, možda mu bude lakši izbor. Ako ste negdje između, presuditi će možda cijena. Ako cijena nije kriterij, naravno da je bolje uzeti jače i brže. Pogotovo ako nudi i dodatne funkcije.

1.Nezahtijevni korisnik

Poslovan ste čovjek, koji je uglavnom u uredu. Povremeno idete na put. Ili pak ste učenik i student. Nemate neograničen budžet za kupovinu. Trebate računalo za Internet i tipične uredske poslove, kao pisanje teksta u Wordu, malo računanja i grafikona u Excelu. Za to je dovoljno uzeti i najjeftinije što pronađete. Procesor je Celeron mobile 1,3 – 1,6 GHz. Čak ne mora biti niti oznake mobile. Može i neki jeftiniji AMD Athlon ili Sempron. Memorije od 256 MB i hard disk kakav god da je. Neće biti manji od onoga što Vama treba. Standardno je tu i combo uređaj, što znači CD snimač i DVD čitač. Modem je već svakako integriran i 100 Mbitna mrežna kartica, da se spojite na Vašu lokalnu mrežu pomoću standardnog UTP kabela. Baterija će Vam trajati 2-3 sata. Veličina ekrana je 15 inča i rezolucija je XGA. Operativni sustav su Windows XP home ili čak i besplatni Linux, kojeg ćete brzo morati pregaziti Windowsima. Stoga bolje odmah uzmite veriju sa Winowsima, jer ćete tako u konačnici proći jeftinije. Naravno da ćete sa njim moći i pogledati koju sliku ili film, poslušati muziku i raditi i druge zahtijevnije poslove, ali Da nemojte se ljutiti, ali profesionalno raditi zahtijevne stvari neće ići. Računalo će se možda rušiti ili smrzavati. Ili će raditi sporo. Pa zaključite sami, da li se isplati takva ušteda. Cijene su zaista povoljne. već od 6000-7000 kuna sa uračunatim PDV-om.

2.Izrazito mobilni korisnik

Poslovni ste čovjek stalno u pokretu, bilo kod klijenata u gradu, bilo na putu. Rijetko ste u uredu. Ista priča i ako ste student i koristite računalo na predavanjima i vježbama. Gotovo cijelo vrijeme radite bez priključka struje. Znači treba Vam baterija, koja jako dugo traje. Često se morate spojiti i na Internet, ali ne samo u Vašoj firmi, već u hotelima, aerodromima, internet i wireless caffeima. Zgodno je spojiti se bežično (wireless), znači bez kabela.

Rješenje je Centrino tehnologija, koja nudi dvostruko, pa veću neovisnost baterije i bežični pristup. Najnoviji modeli u svojim tehničkim karakteristikama spominju i devet sati rada pomoću baterije. Tu je obavezno neki brz i moćan Pentium 4 mobile procesor 1,5 – 1,7 GHz. Svoju snagu prilagođava zahtjevu posla koji obavlja. Na taj način štedi struju baterije i produžava vrijeme korištenja. Pazite samo da ne uzmete model sa starim Pentium 4 procesorom, koji nema oznaku **mobile**. Oni imaju taktove od 3,0 GHz, ali ipak nisu moćniji od preporučenih. Naprotiv, troše mnogo struje, griju se i njihovi ventilatori za hlađenje su dosta bučni. To su ipak u osnovi procesori za stolna računala. Tu se već standardno stavlja 512 MB memorije i

hard diskovi od 60-80 GB. Gotovo svi imaju DVD pržilice, što znači da možete presnimati i CD i DVD medije. Znači i filmove. Mogu se izabrat i širi ekran od 15,4 inča (WXGA), koji su prilagođeni DVD formatu filmova. Ako i niste ljubitelj filmova ipak imate veći ekran. Ali, veći ekran, znači veće računalo. Koje je samim tim i teže. Ako ste stalno na putu zahtijev je nekada da to bude i nešto lagano. Znači trebate tanke i lagane modele. Ima i takvih. Skuplji su, ali često novac nije osnovni kriterij kod izbora. Od operativnog sistema neki imaju windows XP home, ali većina ih ima Windows XP professional, koji nudi mnogo više. Počev od sigurnosti, pa do jedne baš interesantne mogućnosti za ovaj profil korisnika. Naime, možete se spojiti putem Interneta na svoju lokalnu mrežu ili Vaše stolno računalo u firmi ili kod kuće. Bez posredstva drugih osoba. Možete uzeti ili spremiti podatke, pregledati poslovanje drugih, kao da ste u firmi za svojim stolom. Zvuči interesantno.

3.Profesionalci

Da ne bude zablude ovdje se misli na profesionalce, kojima je osnovni alat u radu računalo. Sticajem okolnosti i oni često moraju ići na teren, ili gradilište, pa stoga im treba i prijenosno računalo. Tu se prvenstveno misli na projektiranje u strojarstvu, arhitekturi, građevini, urbanizmu i geodeziji. Svi oni koriste neke CAD programa, kao Autocad ili slično. Tu spadaju i grafičari koji rade grafičku pripremu, dizajniraju u Corelu, svi oni koji se bave izradom animacija, filmova, web dizajnom. Zajedničko im je svima da pored izuzetno velike snage procesora, što više memorije i što većih hard diskova, trebaju jake grafičke kartice, što veći ekran i što bolje rezolucije. Jaka grafička kartica obično nije nešto što se standardno stavlja u računalo. Takve kartice trebaju i za one koji se žele igrati najnovije igre na laptopu. Pitanje je da li su spremni platiti i cijenu toga. Obično se takva računala zovu i prijenosne grafičke radne stanice. Po pravilu ekran imaju bolju SXGA rezoluciju ili WSHGA. Često se nude i modeli sa 17 inčnim displejima. Oni su svakako vrhunac ponude.

SOFTWARE

Kako je već rečeno, brand prijenosna računala dolaze sa predinstaliranim operativnim sustavom. U pravilu Winows XP home ili professional verzijom. Naravno da je ovaj drugi bolji, ali razlika u cjeni je petstotinjak kuna između modela notebooka, koji se razlikuju samo po tome. Uz windowse ide i Internet explorer kojim surfate po Internetu i Outlook express kojim skidate i šaljete e-mailove. Tu je obično i antivirusni program, bez kojeg se ne može. Pazite, često verzije softwarea kojeg dobijete ne nude baš zaštitu od najnovijih virusa. Stoga morate ga ažurirati na web stranici proizvođača. Na taj način ste dobili sve što treba za surfanje.

Uz neka računala se dobije i paket programa Works suite u kojima je i neka verzija Worda i još dosta zanimljivih programa namijenjenih kućnim korisnicima, ali i nezahtijevnim poslovnim korisnicima.

Kako na kraju svakom poslovnom čovjeku ili studentu ili učeniku treba Microsoftov Office (Word, Excel, Outlook, Power point) razmislite da ga kupite uz računalo. Ostvarujete veliku uštedu kada uzmete OEM verziju. Poslije je ne možete kupiti po toj cijeni, osim kada kupite ponovo računalo. O ovome je detaljno pisano prije 4 mjeseca, kada je bilo riječi o suvremenom uredu i softwareu. Pa ako čuvate stare brojeve Turist plusa, saznajte o tome nešto više tamo. Recimo samo da korištenje piratskog softwarea je kažnjivo i u okviru inspekcijskih kontrola poreske uprave, financijske policije može se vršiti i kontrola programa koje imate. Državi je stalo do toga, jer ako niste kupili program, niste niti platili porez. Postoji i međunarodna BSE organizacija, sačinjena od proizvođača softwarea, koja kontrolira legalnost softwarea i podnosi krivične prijave. Više o tome saznajte na web stranici www.bsa.org/hrvatska. Kako je sada u tijeku i Microsoftova akcija za legalizaciju Office programa, za firme sa više od 5 korisnika, ne bi bilo loše kupiti, što se mora i mirno spavati.

Mobilni pisači

I na kraju mobilnost nije popotpuna, ako ne možete isprintati nešto i dok ste na putu. Znači da trebate da nosite sa sobom mali prijenosni pisač, koji ima svoju bateriju i kojim možete printati i u autu, restoranu ili bilo gdje nema priključka za napon 230V. Danas u eri wireless tehnologije, naravno da takvi pisači su osposobljeni printati bežičnom komunikacijom. Tu i nema previše izbora, jer samo HP i Canon nude A4 verzije, dok su se ostali zadovoljili pisačima koji printaju samo fotografije 10cmx15 cm.